

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA TRANSILVANIA DIN BRASOV
1.2 Facultatea	DESIGN DE MOBILIER ȘI INGINERIE A LEMNULUI
1.3 Departamentul	PRELUCRAREA LEMNULUI SI DESIGNUL PRODUSELOR DIN LEMN
1.4 Domeniul de studii	INGINERIE FORESTIERA
1.5 Ciclul de studii ¹⁾	MASTERAT
1.6 Programul de studii/ Calificarea	ECODESIGN DE MOBILIER ȘI RESTAURARE / ECODESIGN DE MOBILIER ȘI RESTAURARE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	RESTAURARE LEMN POLICROM							
2.2 Titularul activităților de curs	Expert restaurator dr. Georgiana GĂMĂLIE							
2.3 Titularul activităților de seminar/ laborator/ proiect	Expert restaurator dr. Georgiana GĂMĂLIE							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut ²⁾	DAC
							Obligativitate ³⁾	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/ laborator/	2L
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/ laborator/ proiect	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					12
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități (lucrări practice de restaurare lemn pictat)					20
3.7 Total ore de activitate a studentului	58				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite ⁴⁾	4				

4. Precondiții

4.1 de curriculum	- Cunoașterea principiilor restaurării și a codului etic al restauratorului - Cunoștințe de bază privind materialele utilizate în conservare- restaurare
4.2 de competențe	Abilitate de comunicare și de a lucra în echipă

5. Condiții

5.1 de desfășurare a cursului	sală dotată cu PC și sistem de video-proiecție
5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului/ proiectului	orele de aplicații se desfășoară în Laboratorul de Restaurare, care dispune de o dotările necesare.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Cp 3. Adună informații tehnice 3.1 Cunoștințe R.Î. 3.1.1 Absolventul explică și specifică metodele de investigare, materialele și metodele de conservare-restaurare adecvate pentru fiecare caz de conservare-restaurare în parte. R.Î. 3.1.3 Absolventul specifică și explică elementele specifice conservării-restaurării științifice a mobilierului / bunurilor culturale din lemn. 3.2 Aptitudini R.Î. 3.2.1 Absolventul gestionează principiile tehnice de conservare-restaurare și prevederile codului etic. 3.3 Responsabilitate și autonomie R.Î. 3.3.1 Absolventul analizează și organizează cu responsabilitate modalitățile de investigare științifică a artefactelor și testarea unor noi materiale și/sau tehnici de restaurare. R.Î. 3.3.2 Absolventul gestionează și specifică cu responsabilitate standardele de bună practică specifice domeniului. Cp 5. Efectuează încercări 5.1 Cunoștințe R.Î. 5.1.1 Absolventul descrie în procesele de conservare-restaurare în mod adecvat, funcție de caz, tehnicile tradiționale originale, precum și metode moderne de testare și încercare acceptate în domeniul conservării-restaurării R.Î. 5.1.2 Absolventul analizează cu mijloace științifice adecvate bunurile culturale, interpretează și coroborează datele obținute cu informații istorice în vederea deciziei privind valoarea patrimonială și modul de intervenție. 5.2 Aptitudini R.Î. 5.2.1 Absolventul aplică în procesele de conservare-restaurare în mod adecvat, funcție de caz, tehnicile tradiționale originale, precum și metode moderne de testare și încercare acceptate în domeniul conservării-restaurării R.Î. 5.2.3 Absolventul dezvoltă, aplică și gestionează procese de conservare-restaurare bazate pe principii științifice. 5.3 Responsabilitate și autonomie R.Î. 5.3.1 Absolventul cunoaște și utilizează cu responsabilitate teste și încercări de investigare științifică. Cp 6. Analizează datele testelor 6.1 Cunoștințe R.Î. 6.1.1 Absolventul descrie în mod specific, funcție de caz, principiile tehnice de conservare-restaurare și prevederile codului etic. R.Î. 6.1.2 Absolventul analizează datele și informațiile de investigare științifică și testare a unor noi materiale și/sau tehnici de restaurare. R.Î. 6.1.3 Absolventul analizează cu mijloace științifice adecvate bunurile culturale, interpretează și coroborează datele obținute cu informații istorice în vederea deciziei privind valoarea patrimonială și modul de intervenție. 6.2 Aptitudini R.Î. 6.2.1 Absolventul interpretează și aplică în mod specific, funcție de caz, principiile tehnice de conservare-restaurare și prevederile codului etic. R.Î. 6.2.2 Absolventul interpretează datele și informațiile de investigare științifică și testare a unor noi materiale și/sau tehnici de restaurare. R.Î. 6.2.3 Absolventul evaluează cu mijloace științifice adecvate bunurile culturale, interpretează și coroborează datele obținute cu informații istorice în vederea deciziei privind valoarea patrimonială și modul de intervenție. R.Î. 6.2.4 Absolventul gestionează colaborarea în cadrul echipelor multidisciplinare pentru a soluționa și aplica adecvat rezultatele testelor.
-------------------------	--

	6.3 Responsabilitate și autonomie R.Î. 6.3.1 Absolventul este responsabil în situații concrete de rezolvarea eficientă a problemelor pe baza rezultatelor obținute în urma testelor, în scopul furnizării unor concluzii și soluții adecvate. Cp. 7 Utilizează materiale și componente durabile 7.1 Cunoștințe R.Î. 7.1.4 Absolventul descrie și alege tipurile de materiale ecologice ce vor fi folosite în procesele de restaurare-conservare / proiectare și realizare de mobilier, în scopul menținerii caracteristicilor și funcționalității produselor.
Competențe transversale	Ct 1. Exerciță față de colegi leadership orientat către rezultate R.Î. 1.3. Absolventul este capabil să colaboreze în cadrul echipelor multidisciplinare cu toți membrii acesteia. Ct 2. Gestionează dezvoltarea profesională personală R.Î. 2.1. Absolventul este capabil să aprecieze obiectiv pregătirea sa profesională în raport cu nevoile pieței muncii. R.Î. 2.12. Absolventul este responsabil și adoptă o atitudine pozitivă față de cerințe noi și provocatoare care pot fi satisfăcute doar prin învățare pe tot parcursul vieții.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Disciplina <i>Restaurarea lemnului policrom</i> vizează cunoașterea materialelor și tehnicilor tradiționale de pictare și aurire a lemnului, a echipamentelor, și tehnicilor utilizate la restaurarea acestor artefacte, precum și aplicarea conceptelor și a metodelor științifice de investigare, conservare – restaurare a lemnului policrom și analiza fenomenelor fizice, chimice și biologice de degradare specifice.
7.2 Obiectivele specifice	Cunoașterea materialelor și tehnicilor tradiționale de pictare a lemnului, identificarea factorilor de degradare și a defectelor specifice suprafețelor pictate și/sau aurite. Alegerea și utilizarea metodelor moderne de investigare-diagnosticare pentru stabilirea gradului optim de intervenție, bazat pe criterii științifice și expertiză avizată privind restaurarea lemnului policrom. Cunoștințe și abilități practice de intervenție pe artefacte de lemn policrom. Elaborarea de proiecte comune cu instituții de profil din țară, oportunități de afirmarea profesională.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Nr. de ore (14h)	Observații
1. Mobilierul pictat din perspectivă istorică: tipologie, caracteristici generale, particularități zonale, simbolistică	Prelegere pe bază de slide-uri PPT	2h	
2. Materiale si tehnici tradiționale de realizare	Dezbateri interactive	2h	
3. Defecte specifice suprafețelor pictate; diagnosticare, investigare, concepția de conservare-restaurare	Prezentarea unor studii de caz	2h	
4. Faze principale, echipamente, dispozitive și materiale specifice pentru restaurarea lemnului policrom		2h	
5. Metode specifice de restaurare: consolidare strat pictural, curățare, completare lacune,		2h	

integrare cromatică, vernisare			
6. Lemn aurit. Materiale și tehnici tradiționale de realizare; probleme și tehnici specifice de restaurare		2h	
7. Conservarea preventivă a obiectelor de lemn pictat și aurit Analiza unor studii de caz		2h	
	Total ore curs = 14h		
Bibliografie			
1. Brandi, Cesare, <i>Teoria restaurării</i> , București, Editura Meridiane, 1996			
2. Cismaru, I.; Cismaru, M, <i>Fabricarea mobilei de artă, Îndrumar proiectare. Șlefuire</i> , Brașov, Editura Universității Brașov, 1993, p. 76			
3. Cismaru, I.; Cismaru, M, <i>Fabricarea mobilei de arta. Indrumar proiectare. Finisare</i> , Brașov, Editura Universității Brașov 1993, p. 152			
4. Cismaru, I.; Cismaru, M, <i>Proiectarea și fabricarea mobilei de artă</i> , Brașov, Editura Dealul Melcilor, 1999, ISBN 973-98270-5-5 p. 423			
5. Cismaru, I.; Cismaru, M; Ghimpu, P., <i>Mobila stil</i> , București, Editura Tehnică, 1993, p. 428.			
6. Gămălie, G. 2024. <i>Restaurare lemn policrom</i> . Suport de curs electronic.			
7. Huțanu, Alexandru, <i>Arta executării mobilierului bisericesc</i> , Iași, Editura Trinitas, 2006			
8. Olaru, V. <i>Mobilierul pictat din sudul Transilvaniei secolele XV-XVIII</i> . Teza de doctorat, Univ. Lucian Blaga Sibiu, 2014.			
9. Olaru, V., Negoescu, G. <i>Mobilier pictat. Restaurarea colecției de lăzi de zestre a Muzeului ASTRA</i> , catalog publicat, Complexul Național Muzeal ASTRA, 2011.			
10. Timar, M.C. , <i>Restaurarea mobilei</i> , Curs, Brașov, Tipografia Universității Transilvania din Brașov, 1999.			
11. Timar, M.C, <i>Restaurarea mobilei</i> , Teorie și practică, Brașov, Editura Universității Transilvania, 2003.			
12.Unger, A.; Schniewind, A.P.; Unger, W., <i>Conservation of Wood Artifacts</i> , Berlin, Ed. Springer, 2001.			
8.2 Laborator	Metode de învățare	Nr de ore (28h)	Observații
1. Prezentarea generală laboratorului, materialelor și echipamentelor necesare, studii de caz	Documentare	4h	Spectrometru portabil cu fluorescență de raze X (XRF)
2. Preluarea lucrării de restaurare, înțelegere obiect, analiză stare de conservare, investigare, diagnosticare.	Cazuistica pe obiecte din patrimoniul muzeal sau din colecții particulare (mobilier pictat, elemente de arhitectură din lemn pictat sau aurit, obiecte de cult sau structuri din lemn policrom, cu sau fără elemente aurite)	4h	
3. Concepția de conservare-restaurare; stabilirea materialelor necesare și a modului de intervenție.	Activități în grupuri mici	4h	
4. Consolidare strat pictural.		4h	
5. Intervenții suport lemn.		4h	
6. Restaurare suprafețe pictate /aurite (curățare, completare lacune, vernisare).		4h	
7. Restaurare accesorii metalice. Elaborare documentație de restaurare		4h	
	Total ore laborator = 28h		
Bibliografie:			
Seria Caietele restaurării, Editura ACS.			
Fișe utilizate în muzee (evidență, conservare, restaurare)			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina *Restaurare lemn policrom* contribuie la dobândirea unor cunoștințe de bază în domeniul restaurării lemnului policrom și încurajează pregătirea masteranzilor alături de specialiștii restauratori din rețeaua muzeală națională. Disciplina își propune să coreleze nivelul de practică și teorie a conservării și restaurării și să favorizeze coagularea unei comunități științifice specifice acestui domeniu. Experiența profesională dobândită este solicitată de angajatori precum Muzeul ASTRA Sibiu și alte muzee din Brașov sau din țară.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Activitate continuă și participare la curs - prezență activă și intervenții argumentate; - integrarea cunoștințelor teoretice în discuții cu utilizarea adecvată a termenilor specifici; - demonstrarea unei gândiri reflexive asupra teoriilor discutate și formularea unor opinii personale. - nivelul de însușire a cunoștințelor teoretice: recunoașterea tipurilor de degradări ale suportului și structurilor de policromie, cunoașterea materialelor și tehnicilor de restaurare a suprafețelor de lemn pictat sau aurit. - Se are în vedere evaluarea următoarelor rezultate ale învățării: R.Î.3.1.1, R.Î.3.1.3, R.Î.5.1.1, R.Î.5.1.2, R.Î.6.1.1, R.Î.6.1.2, R.Î.6.1.3, R.Î.7.1.4	Examen oral	25%
10.5 Laborator	Activitate continuă și participare la laborator - participare activă în activitățile pe grupe de lucru, pe diferite piese; - colaborare în sarcini de echipă și susținerea opiniilor proprii. Realizarea sarcinilor aplicative - lucrare practică de restaurare lemn policrom și întocmirea documentației științifice și a proiectului de restaurare Calitatea răspunsurilor - utilizarea adecvată a termenilor specifici; - calitatea documentării, capacitatea de sinteză și interpretare informații. - Se are în vedere evaluarea următoarelor rezultate ale învățării: R.Î.3.2.1, R.Î.3.3.1, R.Î.3.3.2, R.Î.5.2.1, R.Î.5.2.3, R.Î.5.3.1, R.Î.6.2.1, R.Î.6.2.2, R.Î.6.2.3, R.Î.6.2.4, R.Î.6.3.1, R.Î.1.3, R.Î.2.1, R.Î.2.12	Evaluare orală și practică Documentația de restaurare	75%

10.6 Standard minim de performanță

- Cunoașterea principalelor materiale și tehnici de restaurare a lemnului pictat și aurit și abilitatea de aplicare a conceptelor și metodelor științifice în restaurarea lemnului policrom.

Grilă de evaluare pe niveluri de performanță

Nivel de performanță	Descriere generală	Caracteristici
Excelent (10–9)	Stăpânește integral conceptele; analizele sunt inovative și exacte	Terminologie perfectă, structură logică, autonomie, gândire critică
Foarte bine (8)	Demonstrează înțelegere solidă și aplicare corectă	Erori minore, dar coerență conceptuală și

		aplicativă
Bine (7)	Înțelege conceptele de bază, dar aplicarea este parțială	Terminologie uneori inexactă, explicații incomplete
Suficient (6)	Aplicare mecanică a noțiunilor, fără reflecție reală	Răspunsuri corecte parțial, lacune de logică
Insuficient (<5)	Nu demonstrează înțelegerea noțiunilor fundamentale	Confuzie teoretică, aplicații greșite, lipsă de argumentare

Prezenta Fișă de disciplină a fost avizată în ședința de Consiliu de departament din data de 30.09.2025 și aprobată în ședința de Consiliu al facultății din data de 30.09.2025.

Conf.dr.ing. Alin OLARESCU

Prof.dr.ing. Mihaela CAMPEAN

Decan

Director departament,

Expert restaurator dr.
Georgiana GĂMĂLIE
Titular curs,

Expert restaurator dr.
Georgiana GĂMĂLIE
Titular laborator